

Meddelad i Stockholm

KLAGANDE

XXXX XXXXXXXXXXXX

Ombud: Jur.kand. Lina Staaf
Advokatfirman Mats Bergh AB
Kyrkogatan 6
792 30 Mora

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrättens i Södermanlands län dom den 22 november 2006 i mål nr 540-06, se bilaga

SAKEN

Livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

XXXXXXXXXX överklagar länsrättens dom och yrkar i första hand att länsrättens dom skall undanröjas och återförvisas till länsrätten. Han yrkar i andra hand att han skall beviljas livränta för hela den uppkomna inkomstförlusten från och med den 12 augusti 2002 med 100 procent samordning eller från det senare datum som kammarrätten finner visat. XXXXXXXXXXXX yrkar även att kammarrätten håller muntlig förhandling i målet. Till stöd för förstahandsyrkandet anför han att det ingenstans i domskälen kan utläsas på vilka grunder och omständigheter länsrätten har gjort sin bedömning. Detta förfarande är helt i strid med förvaltningsprocesslagens (1971:291) bestämmelser och försvårar ett överklagande. Till stöd för sitt andrahandsyrkande anför han bl.a. följande. Det måste anses som klart mera sannolikt att hans arbetsförmåga har samband med olyckorna än att arbetsförmågan beror på annan orsak. De degenerativa förändringarna bör inte tillmätas någon betydelse, eftersom dessa förändringar var helt symtomfria före olyckan år 2002 och då arbetsskadeförsäkringen och trafikförsäkringen gäller för den skadade i befintligt skick. Till stöd för sin talan åberopar han bl.a. ett utlåtande den 28 februari

2007 av Lars Wallstedt, specialist i neurokirurgi vid Karolinska Universitetssjukhuset. I nämnda utlåtande anger Lars Wallstedt i huvudsak följande.

Det går inte att påvisa att XXXX XXXXXXXXXX hade några nackproblem före olyckan. Däremot hade han degenerativa förändringar i halsryggen men han hade inga besvär eller symtom. Förekomsten av degenerativa förändringar medför en ökad sårbarhet vid ett trauma. Risken för att utveckla ett kroniskt smärttillstånd är högre efter ett trauma hos en sådan person än hos en helt nackfrisk person. Man kan bortse från de befintliga förändringarna som en konkurrerande orsak, eftersom arbetsskadeförsäkringen och trafikförsäkringen gäller i befintligt skick. Traumat vid den första olyckan var fullt möjligt att orsaka en symtomgivande skada. Symtomutvecklingen var initialt beskedlig, men progredierade över tiden, vilket är mycket vanligt hos personer som utvecklar ett kroniskt smärttillstånd i halsryggen efter ett trauma. Vid olycka nummer två är det mycket osannolikt att en sådan skada skulle ge upphov till några kroniska besvär i en oskadad halsrygg. I en skadad nacke är det sannolikt att en viss symtompåspädning kan ske. Det är klart mer sannolikt att XXXX XXXXXXXXXX nuvarande besvär till största delen, 90 procent, betingas av trafikolyckan den 12 augusti 2002 och till 10 procent av olyckan den 18 juni 2003 än av några andra omständigheter. Den skadebetingade medicinska invaliditeten uppgår till 12 procent. XXXX XXXXXXXXXX arbetsförmåga är helt skadebetingad och en direkt följd av olyckorna.

Försäkringskassan bestrider bifall till överklagandet, åberopar och inger yttranden dels av försäkringsläkaren Jan Thorson, specialist i socialmedicin, den 27 juni respektive den 17 oktober 2007, dels av försäkringsläkaren Tomas Reigo, specialist i ortopedisk kirurgi och socialmedicin, den 5 oktober 2007 samt hänvisar till försäkringsläkaren Björn Siösteens yttrande den 11 november 2005. Försäkringsläkaren Jan Thorson anför i sina yttranden bl.a. följande.

Olycksfallen synes bestå av en frontal uppbromsning och en frontal kollision. Whiplashrisk finns i och för sig även vid frontala uppbromsningar och kollisioner men motståndskraften när det gäller sådana händelser är betydligt större än vid påkörning bakifrån. I ärendet finns ingenting som styrker att olycksfallen varit annat än lindriga, dvs. att de skulle ha alstrat krafter som överstigit toleranser som är normala för folk i allmänhet, och här innefattas personer med förändringar av ålderskäl i bl.a. halsryggen.

Försäkringsläkaren Tomas Reigo anför i sitt yttrande bl.a. följande.

Sammantaget kan sägas att ett tidsmässigt samband mellan arbetshindrande besvär från halsryggen och olycksfallet finns, att olycksfallet var av ringa grad (skaderapport, polisrapport saknas, inget akut besök), att degenerativa förändringar som funnits innan olycksfallet blivit symtomgivande. De symtom som beskrivs i underlaget kan ej ses som specifika för distorsioner utan är av samma typ som vid degenerativ halsryggsjukdom. Bedömningen av det underlag, intyg och beskrivning av besvären som finns blir att olycksfallen varit av ringa grad och givit upphov till akuta besvär, därvid har även den underliggande grundsjukdomen artros/spondylos-diskdegeneration givit symtom och kan ses som orsak till de bestående besvären och partiella arbetshindret.

André Stark, sakkunnig i ortopedi, har på begäran av kammarrätten avgett ett utlåtande daterat den 11 maj 2008, varav framgår bl.a. följande.

De skildrade degenerativa förändringarna har ej med övervägande sannolikhet direkt samband med den skildrade besvärsbilden med tanke på att de funnits innan olyckstillfället och då uppenbarligen inte varit symtomgivande. Indirekt kan de dock ha en viss betydelse, eftersom det finns en ökad risk för utvecklandet av halsryggsbesvär efter halsryggsstukning om degenerativa förändringar förelegat. Det finns ytterst få faktorer som teoretiskt talar för att en normalperson som utsatts för de båda olycksfall som XXXX XXXXXXXXXX råkat ut för skulle utveckla några kvarstående besvär. I XXXX XXXXXXXXXX specifika fall finns emellertid en faktor som talar för ett samband mellan XXXX XXXXXXXXXX nackbesvär och de aktuella olycksfallen. Det är det faktum att XXXX XXXXXXXXXX upplevde besvär i nära anslutning till det första olycksfallet och att han hade besvär av sådan dignitet att han sökte läkare efter en veckas tid. I journalanteckningar från läkarbesöket den 19 augusti 2002 går att utläsa att det i status förelåg en rörelseinskränkning och tryckömhet i nacken, vilket talar för att XXXX XXXXXXXXXX verkligen hade besvär. I efterföljande journalhandlingar föreligger nackbesvär i stort i oavbruten följd. I XXXX XXXXXXXXXX specifika fall föreligger nackbesvär i en obruten kedja sedan olycksfallen som skulle tala för ett samband med dessa, sannolikt mot den bakgrunden att det hos XXXX XXXXXXXXXX föreligger en ökad vulnerabilitet där exempelvis de degenerativa förändringarna kan spela en roll. En normalperson hade sannolikt blivit helt återställd efter de aktuella olycksfallen. I XXXX XXXXXXXXXX specifika fall finns det faktorer som både talar för och emot ett samband. Med tanke på att XXXX XXXXXXXXXX uppvisade besvär ifrån halsryggen i mycket nära anslutning till olycksfallen och att dessa besvär pågått i en i stort obruten följd är bedömningen att det just i XXXX XXXXXXXXXX fall finns ett samband mellan de skildrade besvär som kvarstår i halsryggen och de aktuella olycksfallen även om någon direkt patoanatomisk skada inte har kunnat påvisas. Det kvarstående medicin-

ska sambandet bedöms sannolikt beroende på att det föreligger en ökad vulnerabilitet hos XXXX XXXXXXXXXX jämfört med en normalperson.

DOMSKÄL

I målet är ostridigt att XXXX XXXXXXXXXX råkade ut för olycksfall i arbetet den 12 augusti 2002 respektive den 18 juni 2003. För att en arbetsskada skall anses föreligga i ett fall som det förevarande krävs det att övervägande skäl talar för att det är olycksfallen som orsakat de besvär (högersidiga nack- och skuldermyalgier) som sätter ned XXXX XXXXXXXXXX arbetsförmåga och för vilka han beviljats sjukersättning.

Även om de olycksfall XXXX XXXXXXXXXX råkat ut för inte kan anses ha varit av kraftigt slag så debuterade hans nackbesvär i nära anslutning till olycksfallen och har därefter kvarstått i stort i oavbruten följd. Det kvarstående medicinska sambandet får bedömas som övervägande sannolikt beroende på att det, enligt vad som framgår av bl.a André Starks yttrande, föreligger en ökad vulnerabilitet hos XXXX XXXXXXXXXX jämfört med en normalperson samt eftersom de degenerativa förändringarna som funnits innan olyckstillfället då inte varit symtomgivande. Kammarrätten finner därför att övervägande skäl talar för samband mellan de anmälda olycksfallen och de besvär som föranlett nedsättningen av XXXX XXXXXXXXXX arbetsförmåga och för vilka han beviljats sjukersättning.

Vid denna utgång i målet finns det inte skäl för kammarrätten att särskilt ta ställning till XXXX XXXXXXXXXX förstahandsyrkande. Vidare får, också med hänsyn till utgången i målet, muntlig förhandling på XXXX XXXXXXXXXX begäran anses obehövlig och yrkandet härom skall därför avslås.

DOMSLUT

Kammarrätten bifaller, med upphävande av underinstansernas avgöranden, överklagandet på så sätt att kammarrätten förklarar att de

besvär som sätter ned XXXX XXXXXXXX arbetsförmåga och för vilka han beviljats sjukersättning skall anses orsakade av arbetsskada.

Det ankommer på Försäkringskassan att pröva om övriga förutsättningar för rätt till livränta föreligger och, om så är fallet, från vilken tidpunkt livränta skall utgå.

yrkande om muntlig förhandling avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR (formulär 4) se bilaga.

Per Anders Lindgren	Eva Lénberg Karlsson	Astrid Eke
lagman	kammarrättsråd	kammarrättsråd

Jannica Ifström
föredragande

I avgörandet har även deltagit nämndemännen Kaija Olausson och Janis Salts.